

Tjörns kommun

Rektorn vid Bleketskolan

anneli.gustafsson@tjorn.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Bleketskolan
i Tjörn

Tillsyn av Bleketskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Tjörn under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Bleketskolan besöktes av Skolinspektionen den 25 april 2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen konstaterar att det vid Bleketskolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete innefattande uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat och insatserna i värdegrundsarbetet. Av skolans dokumentation framgår dock inte att skolan har någon planering för att ge eleverna ett ökat inflytande utifrån ålder och mognad. I samtal med rektor bekräftas detta.

Av utredningen framgår att det i skolans planering av verksamheten saknas en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Enligt Skolverkets officiella statistik var Bleketskolans genomsnittliga meritvärde 221 år 2011. Motsvarande värde för samtliga skolor i riket var 211. Flickorna på skolan hade betydligt högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna, 240 jämfört med 203. Skolinspektionen bedömer att skolan systematiskt analyserar skillnaderna i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar och strävar efter att förändra verksamheten i syfte att uppnå en likvärdig utbildning.

De enkäter¹ Skolinspektionen genomfört under höstterminen 2011 indikerar att skolmiljön på Bleketskolan präglas av trygghet och rektor beskriver skolan som en trygg arbetsplats för eleverna. Vid Skolinspektionens tillsynsbesök råder en god stämning på skolan mellan elever, lärare och personal. Vid tillsynen framkom inget annat än att skolmiljön är trygg.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat pekar Skolinspektionen i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

¹ Skolinspektionen skickar alltid ut enkäter till de skolor som ingår i tillsynen där frågor ställs till elever, vårdnadshavare och lärare. I Skolinspektionens enkät redovisas ett indexvärde för den enskilda skolan som jämförs med samtliga skolor som ingått i enkätomgången. Skolan jämförs alltså med ett stort urval av skolor i hela landet som inspekteras under samma tid.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Bleketskolan i Tjörn måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tjörns kommun att senast den 2012-09-03 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser avseende ämnet Svenska som andraspråk.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Undervisningen i Svenska som andraspråk utgår från och omfattar läroplanens krav (1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 och förordning om kursplaner, 5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen)

Särskilt stöd

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektor ser till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Personalkompetens

Några lärare vid skolenheten saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- De lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva. (2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § lagen (2011:190) om införande av skollagen. För lärare anställda vid skolan innan den 1 juli 2011 ska enligt övergångsbestämmelserna i införandelagen bestämmelsen om behörighet i 1985 års lag tillämpas).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser avseende ämnet Svenska som andraspråk.

Motivering:

I läroplanen anges att utbildningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Enligt skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Rektor beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska.

Vid intervju med rektor framkommer att Bleketskolan inte anordnar undervisning i svenska som andraspråk i stället för undervisning i svenska för elever som har ett annat modersmål än svenska. Elever med annat modersmål än svenska läser enligt kursplanen för ämnet svenska men får stödundervisning i svenska som andraspråk enligt rektor.

Utredningen visar att utbildningen inte är systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser, då skolan inte anordnar undervisning i svenska som andraspråk i stället för undervisning i svenska för elever som för de elever som är i behov av det. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa dessa brister.

Författning:

1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 och förordning om kursplaner, 5 kap 14 och 15 §§ skolförordningen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår det inte tydligt vilka behoven är, även om de beskrivna åtgärderna antyder vilka dessa är. I intervjun bekräftar rektor att åtgärdsprogrammen kan vara otydligt formulerade när det gäller att beskriva elevens behov.

Utredningen visar att elevens behov inte alltid finns beskrivna i åtgärdsprogrammen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa dessa brister.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

Några lärare vid skolenheten saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärare med en utbildning avsedd för den undervisning de bedriver användas.

Vid en genomgång av Bleketskolans tjänstefördelning framgår att flera lärare undervisar i ämnen där de inte är behöriga. Exempelvis undervisar en gymnasielärare, med utbildning i samhällskunskap och geografi, i samtliga fyra SO-ämnen. Vidare undervisar en grundskollärare 4–9, med utbildning i matematik och biologi, i samtliga NO-ämnen. I samtal med rektor framkommer att det på skolan finns ämnesbehöriga lärare att tillgå i tillräcklig omfattning för att tillgodose kravet på lärarnas behörighet. Ämnesbehörigheten har dock inte varit tillräckligt prioriterad i tjänstefördelningen, enligt rektor.

Av utredningen framkommer att lärarkompetensen vid skolenheten inte används utifrån lärarnas utbildning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § i lagen om införande av skollagen. För lärare anställda vid skolan innan den 30 juli 2011 ska enligt övergångsbestämmelserna i införandelagen bestämmelsen om behörighet i 1985 års lag tillämpas.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Enligt Skolverkets officiella statistik har Bleketskolans genomsnittliga meritvärden för årskurs 9 de senaste fem åren pendlat mellan 216 och 221. År 2011 var det genomsnittliga meritvärdet 221. Motsvarande värde för samtliga skolor i riket var 211. Flickornas genomsnittliga meritvärde år 2011 var betydligt högre än pojkarnas, 240 jämfört med 203. I årskurs 9 nådde 88 procent av eleverna målen i samtliga ämnen och 92 procent var behöriga till gymnasieskolans yrkes- och högskoleförberedande program. Motsvarande värden för samtliga skolor i riket var betydligt lägre.

Av Skolverkets officiella statistik framgår att en relativt stor andel av eleverna i årskurs 9 inte genomfört de nationella ämnesproven varför resultaten på dessa är ytterst osäkra att bedöma.

Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 9 och skolans pedagoger höstterminen 2011 visar att flertalet elever känner sig trygga på skolan, men att det brister vad gäller studieron. Av enkätsvaren framgår att 45 procent av eleverna uppger att de har svårt att jobba i klassrummet för att andra elever stör. Av skolans redovisning av kvalitetsarbetet 2010/2011 framgår att flertalet elever känner sig trygga, men att en sjättedel av eleverna uppger att de råkat ut för någon form av kränkande behandling. Rektor skriver i verksamhetsredogörelsen till Skolinspektionen att kränkningar förekommer, men att skolans personal agerar för att motverka dessa. I samtal med elever framkommer också att kränkningar mellan elever kan förekomma, men att personalen arbetar aktivt för att motverka förekomsten av kränkningar.

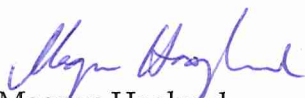
Beskrivning av Bleketskolan

Bleketskolan, som ligger i samhället Bleket på sydvästra Tjörn, är den ena av kommunens två skolor som tar emot elever i årskurserna 6–9. Skolans cirka 280 elever är fördelade på tolv klasser. Eleverna har tidigare gått i Rönnängs, Skärhamns eller Klädesholmens F–5 skolor.

Skolledningen består av rektor och en lärare till vilken rektor delegerat ett antal uppgifter. I skolans elevhälsa ingår – förutom rektor – kurator, skolsköterska, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare samt en lärare med "särskilt ansvar för resurstöd i elevhälsan". Skolan har tillgång till skolpsykolog.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Mats Löwing och juristen Susanna Åhgren.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Undervisningsråd/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).